

Till Förvaltningsrätten i Luleå

Via
Länsstyrelsen i Västernorrlands län

ÖVERKLAGANDE

Klagande

Jaktkritikerna

Jaktkritikerna uppfyller de villkor för talerätt som anges i 16 kap. 13 § miljöbalken.

Motpart

Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Överklagat beslut

Länsstyrelsens beslut den 4 juni 2021 om licensjakt efter 75 björnar (dnr 218-5983-2021)

Saken

Licensjakt efter björn samt inhibition

Forum: 7 g § förordning (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet m.m.

Yrkanden

1. Jaktkritikerna yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet i sin helhet.
2. Jaktkritikerna yrkar i andra hand att förvaltningsrätten undanröjer det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Jaktkritikerna yrkar också att förvaltningsrätten, om saken inte är avgjord vid den tidpunkt då jakten ska starta (21 augusti 2021), meddelar inhibition till dess rätten prövat beslutet.

Grunder

..

Det överklagade beslutet strider mot gällande rätt, se vidare avsnittet *Omständigheter*.

Särskilt om inhibition

Länsstyrelsen har med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) beslutat att beslutet ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas (se s. 1 i beslutet). Beslutet gäller således omedelbart och kan därmed bli föremål för inhibition enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL. Av praxis framgår att som regel bör en tämligen hög grad av sannolikhet för ändring krävas för att inhibition. Kraven kan dock ställas lägre bl.a. om verkställigheten är sådan att den inte kan bringas att återgå. Det kan exempelvis handla om att avliva djur. Eftersom jakt innebär just detta, talar detta för en generös tillämpning av reglerna.

Omständigheter

Allmänt

I 3 § jaktlagen (1987:259) framgår att viltet är fredat och får jagas endast om detta följer av denna lag eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. I 7 § jaktlagen anges att om det på grund av ett viltbestånds storlek finns påtagliga risker för trafikolyckor eller för allvarliga skador av vilt, får den myndighet som regeringen bestämmer besluta om jakt för att förebygga eller minska dessa risker.

Brunbjörn återfinns i bilaga 4 a i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) över noggrant skyddade arter.¹ Direktivet ska bidra till att säkerställa den biologiska mångfalden genom bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Enligt artikel 12 ska det vara **förbjudet** att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen, oavsett hur detta görs. Enligt EU-domstolens praxis gäller att undantagsmöjligheterna bör tolkas restriktivt (se mål C-6/04 punkt 111). Det är den myndighet som fattar besluten som har bevisbördan för att förutsättningarna för undantag är uppfyllda (se mål C-60/05 punkt 34), vilket är viktigt att observera. Se även C-674/17.

Enligt artikel 16 får medlemsstaterna - förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus - göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 av följande anledningar (såvitt nu är av intresse):

- a) För att skydda vilda djur och växter och bevara livsmiljöer.
- b) För att undvika **allvarlig skada**, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten och andra typer av egendom.
- c) Av hänsyn till **allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse**, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön.

Art- och habitatdirektivets undantagsregler har införts i svensk rätt genom 23 a – 29 och 31 §§ jaktförordningen (1987:905). I 23 c § första stycket anges de allmänna förutsättningarna för licensjakt som alltså måste överensstämma med art- och habitatdirektivet. Förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. björn ska kunna tillåtas är följaktligen *att det inte finns någon annan lämplig lösning* och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Av 7 § jaktlagen följer grundförutsättningen om allvarlig skada. Om myndigheten inte visat att dessa förutsättningar är för handen är jakten **förbjuden**.

Vi menar att länsstyrelsens beslut inte uppfyller dessa högt ställda krav, vilka alla ska vara uppfyllda, för att jakt ska kunna tillåtas på en strikt skyddad art med stöd av de undantagsbestämmelser som finns i nationell lagstiftning och som ska tillämpas i ljuset av EU:s art- och habitatdirektiv. Det finns inte olägenheter i länet som kan motivera eller försvara beslutet om licensjakt. Vidare har andra lämpliga och samtidigt realistiska lösningar inte prövats. Regionala förvaltningsmål har inte en sådan tyngd att de går före nationell och internationell rätt.

¹ EUT L 218, 13.8.2008, s. 21–29 (Celex 32008R0764).

Närmare om beslutet

I 1 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (FOF) framgår att förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas. Enligt 5 § FOF ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Naturvårdsverket har tillsammans med länsstyrelserna tagit fram miniminivån för gynnsam bevarandestatus för björnpopulationen, vilken uppgår till 1 400 individer.² För Västernorrlands län är miniminivån satt till 15 föryngringar vilket motsvarar 150 björnar. Dagens nationella björnpopulation antas vara cirka 2 800 björnar, således över miniminivån. Antalet björnar i Sverige har hösten 2018 av Skandinaviska Björnprojektet beräknats till ca 2900 djur. Antalet i norra rovdjursförvaltningsområdet uppskattas idag till 2 000 björnar. Licensjakt efter björn bedrivs i samtliga län med fast förekomst av arten. Syftet är i samtliga län att nå de långsiktiga förvaltningsmålen som är satta och som bland annat syftar till att bibehålla en gynnsam bevarandestatus för arten. Länsstyrelsen menar att man i sin tilldelning även tar hänsyn till de skyddsjakter på björn som genomförs samt övrig dödlighet om den är mer omfattande och att det även på länsnivå i stort sett är en oförändrad björnpopulation.³

Enligt länsstyrelsen finns det ända sedan 2010 en nedåtgående trend i länet, vilket man är uttalat nöjd med då länets förvaltningsmål är att stammen ska minska. Jaktkritikerna instämmer dock inte i bedömningen att björnstammen i länet bör minska, tvärtom. Det är därför nedslående att licensjakt efter björn bedrivs i alla län med fast förekomst av arten.

Resultat från björnspillningsinventeringen 2015 visade att länet då hade en björnstam på ca 350 - 360 individer, vilket redan då var långt över den målsättning som tidigare beslutats. **Länsstyrelsens strategi har varit att med en ökad tilldelning med igenomsnitt ett 40-tal björnar årligen under en 4 årsperiod begränsa björnstammens tillväxt. Det som här bör tas i beaktande är att** Västernorrlands län de senaste åren, med en fördubblad avskjutningsnivå, har minskat björnstammen väsentligt i avsikt att björnstammens numerär skall närma sig förvaltningsmålet. Avskjutningsnivåerna tillsammans med övrig känd dödlighet har de senaste åren legat på höga nivåer. Grovt skattat har dödandet av björnar de tre senaste åren legat på i storleksordningen 15 – 20 procent av den uppskattade björnstammen. Ställt mot björnstammens tillväxttakt på 10 – 12 procent är det höga siffror. Av beslutet framgår att ”Björnforskningen bedömer att 14 % är nära ett maximum när det gäller tillväxttakt i en björnpopulation. Ett uttag på 14% på länets nuvarande björnstam skulle innebära en tilldelning på drygt 60 björnar. Ett sådant uttag skulle **inte** minska stammen. Nuvarande strategi är att begränsa björnstammens tillväxt och härmed ökas tilldelningen med 75 djur. I beslutet framgår emellertid inget om förekomsten av tjuvjakt. Många rovdjur avlivas illegalt. **Trots denna stora avskjutning av björnstammen har länsstyrelsen beslutat att döda 75 björnar under årets licensjakt, 2021** och således har man höjt tilldelningen från förra årets licensjaktbeslut med 40 björnar. för att minska stammen. Nuvarande strategi är således att begränsa björnstammens tillväxt och med en tilldelning på 75 djur.

² Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Det nya referensvärdet för minsta populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för björn i Sverige rapporterades till 1 400 individer ”utifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag” (NV-02653-18, NV-03088-19). Minimnivån gäller fram till början av april 2025.

³ Naturvårdsverkets beslut 2020-04-09 i ärende nr NV-01525-18 ”Fastställande av miniminivåer för björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län”.

Länsstyrelsen skriver i beslutet att det årliga ”uttaget” - dödandet - av björnar inte riskerar att den gynnsamma bevarandestatusen i artens naturliga utbredningsområde rubbas. Här borde dock försiktighetsprincipen beaktas, eftersom sjukdomar, därtill nya sådana som drabbar björnar nyligen har konstaterats. I en forskningsartikel i *Frontiers in Veterinary Science* redovisas att svenska björnar nästan har tio gånger högre halter av bly än EU:s tröskelvärde för skador på nervsystemet hos människor. Slutsatsen är att björnarna förmodligen får i sig bly när de äter kvarlämnade rester av älgar och annat vilt som jagats med blyammunition. Det framhålls dock att björnar kan ha en naturlig motståndskraft mot effekter av höga blyhalter. Ämnet taurin ger ett skydd mot blyskador hos laboratoriedjur och björnar har omkring tre gånger högre halter av taurin i blodet än människor. Trots detta kan man inte utgå från att björnstammen på sikt inte kommer att påverkas av blyförgiftning, försämringar syns först över tid och då kan den gynnsamma bevarandestatusen för björn redan ha satts ur spel – genom den omfattande jakten.

Jaktkritikerna menar att detta är en alarmerande uppgift. Framför allt att man i olika licensjaktbeslut även vurmar för att björnkött ska kunna omsättas. Allt för länge har blyspridningen från jägarna hobbyverksamhet tystats ner lokalt; både den direkta spridningen med bly i naturen och i vilda djur som lever vidare skadeskjutna eller de djur som sekundärt blir föda åt andra djur och fåglar. För åtskilliga decennier sedan varnades det för att miljögifter skulle kunna förgifta Östersjön. I dag är det ett faktum att sälar och fiskar har missbildningar och att de tvingas leva i ett förgiftat habitat/hav. Även här förblindas Jägarförbundet av jaktintresset och vill påskina att toppredatorn sälen ska kunna ätas.

Av praxis framgår att länsstyrelsen behöver ange vilka syften som jakten beslutats för. I denna del anför länsstyrelsen bl.a. När det gäller björn, arbetar Länsstyrelsen för att bibehålla allmänhetens acceptans för arten bl.a. genom att minska dess socioekonomiska och psykosociala påverkan och menar att licensjakten är en del av detta arbete. (Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur).

Av formuleringen förstår man att snart sagt alla mänskliga aktiviteter anses viktigare än skyddet av en strikt skyddad art. I beslutet står vidare att –”skador orsakade av björn i länet fortsätter att hålla sig på en låg nivå, vilket anses bero på en väl fungerande licensjakt som sänkt tätheten av björn”. Några problem finns alltså inte, men det spelar ingen roll – det ska ändå jagas björn. Det är problematiskt att länsstyrelsernas utgångspunkt är att människan alltid har rätt att tränga ut alla andra arter från sina naturliga utbredningsområden. Även människan måste kunna kompromissa. Skyddet av svensk fauna behöver värderas högre än både intresset av älgjakt (älgstammen som redan har stora problem orsakat av människans jaktiver, sjukdomar och exploatering av skogen) och enskilda näringsidkares ekonomiska intressen, vilka dessutom kompenseras ekonomiskt och borde kunna förebygga och skydda sig mot rovdjursangrepp. Det är fullt rimligt att människor anpassar sin verksamhet av vilket slag det vara månne efter de faktiska förutsättningarna som gäller exempelvis vad gäller rovdjursförekomst. Rovdjur måste få finnas och människan behöver anpassa sig efter dem, på samma sätt som vi förutsätter att människor i andra länder ska anpassa sig efter sin fauna. Vi saknar all redovisning av björnens roll i den balans och biologisk mångfald som nu står högt i EU:s handlingsplaner för framtiden. Det är länsstyrelsen, som har bevisbördan av hur stor omfattning av allvarliga skador, som björn orsakar (7§ jaktlagen).

Tre län – Dalarna, Norrbotten och Jämtlands län har sammanlagt dödat 107 björnar i skyddsjakter under april-juni 2021 och samtliga ansökningar kom från samebyar i Jämtland och Norrbottens län. Dessa björnar dödades i preventivt syfte och var således inga ”problembjörnar”.

Omsorg om förutsättningarna för nöjesjakt utgör oavsett detta inte något skäl för undantag från förbudet mot jakt på strikt skyddade arter enligt art- och habitatsdirektivet. Det är ett häpnadsväckande

argument för jakt på en strikt skyddad art när det granskas närmare, men har säkert ansetts väga tungt eftersom det lyfts fram särskilt. Beslutet vilar därför inte på säker rättslig grund.

Länsstyrelsen har beslutat att ”Björn får jagas oberoende av kön och ålder. Björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder) får inte fällas. Länsstyrelsen rekommenderar jägarna att inte skjuta ensamma årsungar”. Länsstyrelsen framhåller således att björnhonor med ungar inte får skjutas, jfr 4 § i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn. Dock är det mycket svårt att könsbestämma björnar under jakt. Det är svårt att avgöra om en björn är en hona eller ej innan man skjuter henne och björnungarna kan finnas gömda i närheten och om hon då skjuts är lagöverträdelsen ett faktum. Trots att dessa ungar skall vara strikt skyddade av lagen.

Barn dödar barn?

Det framgick av SVA:s register 2019 att 28 björnungar på vikter mellan 18-68 kg hade dödats. Att små björnungar på 18 kg överhuvudtaget kan dödas är groteskt, och utan rättsliga påföljder för de jägare, som deltog i licensjakten med uppenbarlig olämplighet för jakt på djur. Människors troféjakt styrs dessutom av primitiva och narcissistiska skäl som gör stora björnar attraktiva att döda vilket kan vara ett allvarligt ingrepp i en naturlig hierarki för både honor och hanar. Trots detta upprepades 2019-2020 samma brutala jakter och de flesta björnarna dödades redan första veckan. Omyndiga barn i 16-årsåldern kan alltså agera jägare och posera med små björnar inte större än deras egna hundar. Att omyndiga barn ska kunna jaga fridlysta björnar och avgöra ålder på björnar som inte ens ”erfarna” jägare tycks kunna – visar ansvarslöshet och total brist på respekt för de vilda björnarna som myndigheterna utlämnar till nöjesjakt. En jakt som på senare år även inkluderar användandet av halvautomatiska vapen. Är det så länsstyrelsen vill uppfostra en ung generation att respektera djur? Jaktkritikerna menar att länsstyrelsen ska införa en strikt åldersgräns för deltagande i licensjakt. Detta ska underbyggas med den forskning om unga, särskilt killars, behov av att empatisk träning och inlevelseförmåga behöver tränas fram till en ålder långt över 20-25 år. En del av hjärnan som också styr bedömningsförmågan; när det nu är självklar åldersgräns för spritköp, bilkörning och röstning. Oavsett träning eller övervakning: är dödande av fridlysta djur högst olämpligt för minderåriga. **Licensjakt är inte en form av jakt som lämpar sig om man vill undanta vissa skyddsvärda djur.**

Länsstyrelsen anger att licensjakt är nödvändig för att begränsa de skador som orsakas av björn, bibehålla deras skygghet för människor, stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och landsbygdsekonomin samt behålla acceptansen för arten. **Jaktkritikerna menar att länsstyrelsen inte visat att licensjakt är nödvändigt för något av dessa syften. Floskler och resonemang av närmast politisk karaktär och fromma förhoppningar om utvecklingen på sikt kan inte ensamt ligga till grund för ett beslut från en myndighet att döda 75 björnar, som är en skyddad art enligt art- och habitatdirektivet.**

Jaktkritikerna anser att åtling för att locka och döda björnar är oetiskt mot vilda djur och skall förbjudas. Vilda djur som straffas för att de påstås orsaka skada på människors gröda och liknande som inte är det naturliga födoalet, skall inte under några omständigheter lockas till åtlar.

Jaktkritikerna efterlyser en striktare kontroll av länsstyrelsen över vilka individuella jägare/jaktledare som misslyckas så kapitalt med den jakt som länsstyrelsen ytterst har ansvar för. En oetisk jakt som varje år dessutom bryter mot det som stipuleras i art- och habitatdirektivet, artikel 16.1:e om undantag för jakt ”...under strängt kontrollerade förhållanden, selektiv och i begränsad omfattning.” Det är då av vikt att påpeka att artikel 16.1.e är ofullständigt/ej korrekt implementerad i svensk rätt eftersom man hoppat över rekvisitet ”i begränsad mängd”. **Totalt får 501 björnar av 2 900 licensjagas under 2021 – detta är inte en begränsad mängd. Detta är en helt oacceptabel jakt på ett rödlistat djur.** Betänk också att **107 björnar har dödats under april-juni 2021 i skyddsjakter, således kommer minst 608 björnar ha mist livet vid licensjaktens slut.**

Det är uppenbart att brott mot skyddsdirektiven begås varje år, liksom mot länsstyrelsens licensjaktbeslut, utan att jaktledare/jägare identifieras och stängs av för fler björnjakter. I stället kan jaktföretag och troféjägare lugnt räkna med länsstyrelsernas generösa kvoter varje år. Det senare förtydligas i kommersialiserandet av jakt på björn långt innan besluten kommer. Den infama ”björnfrossan” som på ett obehagligt vis är en reminiscens från ett manschauvinistiskt och fanatiskt behov av dominera naturen genom att döda stora rovdjur borde inte längre ha sin plats i ett modernt samhälle som Sverige. Denna uppenbara brist på respekt för de individuella björnarnas liv och deras ungar har inte nämnvärt påverkat länsstyrelsens upprepat instrumentella beskrivningar av jakt och slakt av björn och lodjur. De få tjänstemän som bakåt i tiden uttalat sig kritiskt mot hur jakterna bedrivs; skadeskjutningar, olagliga metoder och nya hundtyper, verkar ha tystnat eller omplacerats. Den kyla mot kännande och högtstående däggdjur som idag genomsyrar beredning och formulering av beslut av rovdjurslänens viltförvaltning, utan hänsyn till naturintressenas åsikter i slutprodukten, visar med all tydlighet att djurvälstånd inte ingår i modern förvaltning av en naturskatt som björnar eller lodjur.

Jaktkritikerna beklagar djupt att länsstyrelsen ännu inte inbegriper veterinär- och etologexpertis för att öka kunskapen om djurvälstånd och jaktens påverkan på dem det främst angår – rovdjuren. Med en ökad regional förvaltning kan länsstyrelsen **välja** att skärpa kraven eftersom jaktlagens förlegade gummiparagraf om att inte orsaka viltet ”onödigt lidande” vid jakt är öppen för tolkning beroende på vilken etisk och moralisk grundinställning man vill ha till djur.

Jaktkritikerna anser med hänvisning till ovan att jakt efter björn (och lodjur/varg) med lösdrivande hund, särskilt de nya långdistanslöpande plotthundsraserna ska förbjudas. Detta är ett barbariskt och arkaiskt jaktsätt, vars avarter vi fortfarande ser i Frankrike mot hjort, illa dolt i England efter räv och i delar av Afrika och Brasilien efter stora kattdjur. Det är chockerande att denna jaktmetod kritiklöst har fått utvecklas i Sverige på 2000-talet – och att det bifalles av Naturvårdsverket och svenska länsstyrelser. Den lilla grupp inom jägarkåren som kallar sig rovdjursjägare tillåts alltså ett eget ”privilegium” som på alla sätt bryter mot modern djurvälstånd och som visar att länsstyrelsen prioriterar troféjakt och dödande för en minoritets särintresse framför naturvårdsintresset av levande och spektakulära rovdjur såsom fredliga björnar.

Björnar säljs ut till både svenska och utländska jägare i privata jaktevent, för stora summor och fullt jämförbart med jakten på stora däggdjur i Afrika, som svenska politiker ofta tar avstånd ifrån. Det finns inget romantiskt skimmer över den här verksamheten även om jaktorganisationerna, som representerar en minimal andel av befolkningen (2,5 procent) vill ge sken av att det är en naturupplevelse som andra. Nu, i pågående pandemitid när naturens helande betydelse som tillflykt för oss människor, borde i stället fokus läggas på den fredliga samexistensen – inte på hetsjakt med lösa hundar, skottlossning och dödande av djur med sina ungar. Djurskådning av enigmatiska rovdjur står säkerligen högt på de flestas önskelista – i stället väljer länsstyrelsen den enögda blicken genom kikarsiktet på dödliga vapen.

Vi menar att jakt i dessa former utsätter viltet för onödigt lidande. Jakten strider således mot 3 § jaktlagen.

Det är djupt beklagligt att länsstyrelserna i sin myndighetsutövning tar politiska hänsyn istället för att skydda svensk fauna. Därtill att länsstyrelser aktivt stimulerar till undantag från det enda skydd de vilda djuren borde ha; nämligen artskyddslagarna, jaktlagen och CITES kan inte framstå som moraliskt försvarbart inför kommande generationer. Nöjes- och troféjakt som utlöser massdödande av mer än 500-600 fridlysta björnar i Sverige varje år, under några veckor när naturen fortfarande är barnkammare för alla djur, framstår i grov kontrast till det senaste landet, Colombia, som 2019 förbjudit nöjes- och troféjakt med orden:

”It is not constitutionally allowable to kill or mistreat animals for the sole purpose of recreation. Animals are not things, they are beings with feelings.” (Domare Antonio José Lizarazo, Colombia)

Tänkvärt är att år 2000 var björnkvoten vid licensjakt 56 björnar i hela landet därefter har det ökat till 501 björnar i årets licensjakt. År 2021 kommer att framstå som ett massutrotningens år för den svenska brunbjörnen med totalt 608 offer. Den så kallade tilldelningen är katastrofal och i ljuset av en storskalig licensjakt, på en rödlistad och fridlyst art är risken stor för artens bevarande och biologiska mångfald och inte minst orsakar länsstyrelsens beslut brutalt och grymt lidande för björnarna och deras familjer. Ingenstans läser vi någonsin att den omfattande vetenskapen om djurs kognitiva förmågor påverkar länsstyrelsens beslut, vars beslutsfattare aldrig seriöst behandlar djurvälstånd och jakt. Att gömma besluten bakom otidsenlig jaktparagraf om att ”inte orsaka onödigt lidande” är fegt och skamligt när vi varje år tvingas ta del av djurplågeri som legaliserats av länsstyrelser och Naturvårdsverket.

Inte heller verkar någon landshövding eller ansvarig viltenhet ta hänsyn till, eller ens ha läst om, att det högstående däggdjuret, björnen som i den omfattande forskningsrapporten ”**Do Bears know they are being hunted?**” inte ska utsättas för så omfattande jakt. Särskilt inte under den livsviktiga förberedelseperioden för att klara vinterdvalan som nu innebär störning från 15 juli och jaktstress fram till mitten oktober. Liksom de oetiska skyddsjakterna på björnar och björnhonor med ungar som kommer ut ur ide, som tillåtits på våren. En stor skam för vårt land.

In Sweden, legal hunting is the single most important cause of bear mortality, especially since 1998, when harvest quotas increased (Bischof et al., 2009). Hunters aim to kill bears before the quota is filled, which generates large hunting efforts at the beginning of the hunting season, a phenomenon also reported elsewhere (e.g., Ruth et al., 2003; Noyce and Garshelis, 2011). In Scandinavia bears gain more body mass before hibernation and lose more during hibernation than southern European bears, probably because hibernation is twice as long in Scandinavia (Swenson et al., 2007).

Given the effects of hunting on bear behavior, the importance of hyperphagia for bears and the large overlap of hunting and the hyperphagia season, hunting managers (läs Länsstyrelsen!) should reduce disturbance as much as possible, reconsidering hunting methods or hunting periods. This concern also applies to other areas with species under hunting regimes that result in a sudden increase of mortality and disturbance at the beginning of hunting seasons. Hunting probably creates a type of disturbance that differs from other human activities, because it takes place over larger and more inaccessible areas, where the presence of people and dogs is otherwise uncommon.⁴

Det är djupt beklagligt att länsstyrelserna i sin myndighetsutövning tar regionalpolitiska hänsyn istället för att skydda högt stående vilda däggdjur, som här den nära hotade brunbjörnen. Internationellt och inom EU kommer Sverige snart att bli svartlistat som ett troféjaktland.

Vi menar att länsstyrelsen, som ensam har hela bevisbördan för att förutsättningarna för jakt är uppfyllda, inte visat att det finns fog för att besluta om licensjakt på björn och att beslutet därför ska upphävas.

Jaktkritikerna

Handläggare
Margareta Sturemyr
Vice ordförande

Eva Stjernswärd
Styrelseledamot

⁴ Do Bears know they are being hunted? (A Ordiz m.fl.)